

PROGRAMÖVERSIKT FÖR GRUNDUTBILDNING TILL KLASSLÄRARE

Innehållsförteckning

1. Allmän beskrivning	3
2. Utbildningens upplägg	4
3. Behörighetskrav	5
4. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	5
5. Utbildningens lärandemål.....	5
6. Examinationer och bedömningar	8
7. Närvaro	8
8. Tröskelregel.....	8
9. Tillgodoräknanden.....	9
10. Kurserna	9
10.1 Ämnesdidaktiska kurser	9
Svenska	9
Matematik.....	9
Naturorienterande ämnen	9
Fyra kurser i samhällsorienterande ämnen.....	9
SO 1: Samhällskunskap	9
SO 2: Historia.....	9
SO 3: Geografi.....	9
SO 4: Religion	9
Engelska	10
Musik och rörelse	10
Hantverk, teknik och konst.....	10
10.2 Kurser inom utbildningsvetenskap och didaktik (UVD).....	10
UVD 1: Waldorfpedagogik och allmäntdidaktik.....	10
UVD 2: Skolans värdegrund och styrning.....	10
UVD 3: Betyg och bedömning.....	10
UVD 4: Elevvård och specialpedagogik.....	10
UVD 5: Kommunikation och konflikthantering i skolan.....	10

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

UVD 6: Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)	10
10.3 Forskning i och om skolan (FOS)	10
FOS 1: Forskning i och om skolan 1	10
FOS 2: Forskning i och om skolan 2 (Examensarbete)	10

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

PROGRAMÖVERSIKT FÖR GRUNDUTBILDNING TILL KLASSLÄRARE

Programmet vänder sig till dig som vill arbeta som klasslärare i waldorfskolans årskurs F - 8. Utbildningsdiplom utfärdas efter genomgången utbildning och innebär att studenten är behörig att arbeta som klasslärare i waldorfskola. Utbildningen berättigar till Waldorfläraryhögskolan.

I kemi, matematik och engelska är behörigheten begränsad till och med årskurs 6. Det finns möjlighet att läsa valbar kurs i matematik och engelska för att erhålla behörighet till och med årskurs 8.

1. Allmän beskrivning

Utbildningen till lärare i waldorfskolan innebär att bli delaktig i förvaltandet, fördjupningen och förnyelsen av en internationellt spridd och långvarig undervisnings- och bildningstradition. Waldorfskolan har en undervisningstradition och en filosofisk och andlig idétradition som behöver stå i ständig förvandling i förhållande till de människor, den tid och det samhälle den ska tjäna. Utbildningen till waldorfläraryhögskolan innebär för studenten att sätta sig in i den idétradition och de praktiska erfarenheter som waldorfpedagogiken idag förfogar över samt tillägna sig redskap och förmågor som kan verka förnyande och fördjupande av dessa. Den innebär också att sätta traditionen i ett bredare bildningssammanhang och att kunna förstå waldorfpedagogiken som en bildningspedagogik.

Programmet ger lärarstudenten möjlighet att utveckla de kunskaper, förmågor och förhållningssätt som fodras i läraryrket och waldorfskolans undervisningsvardag. Detta innebär att de teoretiska kunskaper som har betydelse för undervisningen, förståelse för lärandet och skolan samt ett praktiskt och konstnärligt övande alla har en given plats i utbildningen. Det konstnärliga övandet i utbildningen tjänar flera syften; det ger studenten en konstnärlig erfarenhetsgrund för bearbetning och reflektion av de teoretiska studierna, det ger studenten förmågor till ett konstnärligt arbete i undervisningen, det konstnärliga övandet i sig ger också studenten verktyg att uppmärksamma, integrera och uttrycka teoretiska, sociala och praktiska erfarenheter. Ett konstnärligt övande är även ett sätt att ge läraren en kreativ initiativförmåga i klassrummet, vilket är en grundläggande idé för waldorfskolans undervisning och syn på lärande. Det läggs även stor vikt vid att utveckla en medvetenhet om den egna bildningsprocessen under utbildningens gång samt vad det innebär att ansvara för en bildningsorienterad undervisning i skolan.

Programmet är uppdelat på sju ämnesdidaktiska kurser, sex kurser inom den

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

utbildningsvetenskaplig kärnan och två kurser i forskning i och om skolan varav den ena fokuserar på studentens examensarbete.

De ämnesdidaktiska kurserna har fokus på ämneskunskaper och den för waldorfskolan karakteristiska ämnesdidaktiken, med utgångspunkt i waldorfskolans kursplan och Lgr 11. De ämnesdidaktiska kurserna innehåller konstnärligt övande och konstnärligt gestaltande av undervisningen inom respektive ämnesområde.

Den första av de utbildningsvetenskapliga kurserna innehåller en fördjupning av waldorfpedagogikens bakgrund och människosyn i teori och praktik. De övriga kurserna syftar till att placera waldorfpedagogiken i ett historiskt och nutida utbildningsvetenskapligt sammanhang samt att ge kunskap om centrala områden för yrkets utövande såsom betyg och bedömning; kommunikation och konflikthantering och specialpedagogik. En kurs omfattande VFU ingår också-

Kurserna i forskning i och om skolan innehåller dels akademiskt skrivande samt arbete med vetenskapsteori och dels forskningsmetodik och genomförande av ett examensarbete.

Gemensamt för alla kurser i utbildningen är ett bildningsorienterat upplägg vilket betyder att undervisningen alltid eftersträvar att omfatta mer än de centrala lärandemålen. En bildningsorienterad undervisning kan inte helt och hållet planeras i förväg, de bildningserfarenheter som man tar med sig kan inte helt och hållet föreskrivas, detta innebär att utbildningens upplägg medvetet sträcker sig utöver det i lärandemålen givna. Vissa delar av upplägget, både undervisning och uppgifter, är alltså inte knutna till några lärandemål men är ändå centrala för utbildningen. Inte minst eftersom detta också förbereder för undervisning i en bildningsorienterad skolform som den waldorfpedagogiska är.

2. Utbildningens upplägg

Programmet är en femårig deltidstudium på 70 % i vilket 20 VFU-veckor ingår (av dessa kan upp till 17 tillgodoräknas om man redan arbetar i skola med pedagogisk verksamhet, se vidare under punkt 4: VFU). Den innehåller platsförlagda modulveckor, samt arbetsplats- och verksamhetsförlagda moment. Programmets upplägg bygger till stora delar på studentens eget arbete mellan utbildningstillfällena.

Undervisningen bedrivs framför allt genom föreläsningar och seminarier men även genom självständiga litteraturstudier och skrivarbeten. Den studerande förväntas ha möjlighet att kontinuerligt relatera den egna läroprocessen till undervisningspraktik i en skola.

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

Eftersom studierna förutsätter att den studerande arbetar inom pedagogisk verksamhet anordnas individuella lösningar för studenter som inte har sitt arbete och sin vardag inom skolans verksamhetsområde.

Arbetsplatsförlagda utbildningsmoment är en central del av lärarutbildningen då den studerande relaterar sina teoretiska kunskaper till skolans vardag samt övar förmågor som är viktiga i rollen som lärare. Den studerande får möjlighet att reflektera, kommunicera och utveckla sin undervisningsförmåga. Under dessa utbildningsmoment prövar och granskar studenten aktivt sina handlingar och didaktiska val utifrån olika teoretiska perspektiv. De arbetsplatsförlagda utbildningsmomenten förbereds och följs upp i de ämnesdidaktiska kurserna samt i VFU-kursen.

3. Behörighetskrav

Allmän behörighet för högskolestudier samt särskild behörighet för lärarutbildning. Se hemsidan för mer information.

4. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är den del av utbildningen som är förlagd i verksamhet. För klasslärarstudenter på WLH innebär det att den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU, är förlagd till waldorfskolor med waldorflärlarutbildad handledare.

I klasslärarutbildningen ingår 20 veckors obligatorisk och examinerande VFU. Studenter som arbetar pedagogiskt i waldorfskola samtidigt som de utbildar sig på WLH kan tillgodoräkna sig upp till 17 av de 20 VFU-veckorna. De studenter som inte arbetar pedagogiskt i waldorfskola har 20 VFU-veckor.

Alla studenter på klasslärarutbildningen har tre veckors obligatorisk och examinerande VFU.

Studenter som under utbildningens gång eller i direkt anslutning till den, börjar arbeta pedagogiskt i waldorfskola, kan förlägga upp till 14 VFU-veckor de första två åren som anställd lärare.

VFU:n ska godkännas av kursledningen i samråd med mottagande lärare.

5. Utbildningens lärandemål

Utbildningens generella lärandemål beskrivs nedan inom tre områden: Kunskap

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

och förståelse, Färdigheter och förmågor, Värderingsförmåga och förhållningssätt.

Kunskap och förståelse

Efter genomgången utbildning ska studenten:

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen
- visa kunskaper om waldorfpedagogikens teori, syn på lärandet och människans utveckling
- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen i övrigt
- visa fördjupad kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinlärning och om barns kommunikation och språkutveckling
- visa kunskap om praktiska och estetiska läroprocesser
- visa kunskap om konstens möjligheter att levandegöra undervisningen i alla ämnen
- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap
- visa kunskap om vetenskapsteori, kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet samt personlig utveckling och dess betydelse för yrkesutövningen
- visa kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling samt i bedömning och betygsättning
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia
- visat kunskap om det muntliga berättandets och berättelsens möjligheter att förmedla lärinnehåll och gestalta undervisning

Färdigheter och förmågor

Efter genomgången utbildning ska studenten ha:

- visat konstnärlig undervisningsförmåga
- visat förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den waldorfpedagogiska yrkesutövningen i övrigt
- visat förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling

- visat fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas
- visat fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet
- visat förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling
- visat förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare
- visat förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna
- visat förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever
- visat förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten
- visat kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten
- visat förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna
- visat förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra tillgodose elevers behov av specialpedagogiska insatser, inbegripet specialpedagogiska insatser för elever med neuropsykiatriska svårigheter
- visat förmåga att förmedla lektionsinnehåll i gestaltade berättelser
- visat förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och relationer

Värderingsförmåga och förhållningssätt

Efter genomgången utbildning ska studenten ha:

- visat ett konstnärligt förhållningssätt till undervisning och ämnesdidaktik i sin yrkesroll
- visat förmåga till perspektivtagande, inkännande och förståelse
- visat förmåga att synliggöra och reflektera kring sin bildningsprocess
- visat förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot barn och deras vårdnadshavare

- visat förmåga att i det pedagogiska arbetet välja, anlägga och värdera utifrån sådana vetenskapliga, samhällliga och/eller etiska aspekter som sammanhanget kräver, med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen och hållbar utveckling
- visat förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet

6. Examinationer och bedömningar

Varje kurs har en eller flera examinerande uppgifter anpassade till kursens innehåll, kursavsnittets syfte och upplägg. Dessa uppgifter examineras löpande under kursen. Generellt är det skriftliga inlämningsuppgifter som är examinerande uppgifter men även tentamina, praktiska uppgifter, gruppredovisningar och muntliga framställningar förekommer.

7. Närvaro

Det är krav på 80 % närvaro på utbildningen. Vid frånvaro som överskrider 20 % under ett läsår kan hela kursmoment bli underkända och behöva göras om. Vid frånvaro som understiger 20% kan studenten behöva göra en kompensationsuppgift.

8. Tröskelregel

Med tröskelregel menas den regel som gäller för att uppflyttning skall bli aktuell, dvs vad i den pågående utbildningen som behöver vara uppfyllt för att kunna gå vidare.

WLH:s tröskelregel definieras på följande vis: för uppflyttning från ett läsår till nästa är endast rester från den senaste terminen tillåtna.

Innan varje läsårs slut gör utbildningsansvarig en avstämning av studentens resultat, och meddelar studenten dessa. Eventuella rester från höstterminen måste alltså slutföras innan läsårets slut för att studenten skall kunna bli uppflyttad till nästkommande läsår. Under det nästkommande läsåret måste även eventuella rester från vårterminen innan genomföras. Utbildningsansvarig har ansvar att i dialog med studenten avtala formerna för eventuella restexaminationer.

Vid särskilda skäl kan undantag från regeln komma att göras, studenten ansvarar då för att informera utbildningsansvarig för de skäl som åberopas och

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

utbildningsansvarig gör en bedömning av dessa. I ett andra led kan utbildningsansvarig be övriga institutionskollegiemedlemmar om hjälp med en sådan bedömning.

9. Tillgodoräkningen

Studenter som har dokumenterade tidigare studier i waldorfpedagogik, olika undervisningsämnen eller statlig lärarexamen kan tillgodoräkna sig dessa i programmet. En individuell studieplan upprättas i samband med antagning till programmet.

10. Kurserna

Här presenteras kurserna, som är arton till antal fördelade på tre ämnesområden: ämnesdidaktiska kurser; den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVD) och forskning i och om skolan (FOS). För beskrivning av innehåll med mera hänvisas till respektive kursplan.

10.1 Ämnesdidaktiska kurser

Svenska

Moment 1: Muntlig framställning och berättande undervisning

Moment 2: Skriv- och läsinlärning, svenskämnets utveckling och progression

Moment 3: Litteratur, lyrik och drama

Matematik

Moment 1: Åk F-3

Moment 2: Åk 4-6

Moment 3: Åk 7-8 (valbart moment)

Naturorienterande ämnen

Moment 1: Biologi

Moment 2: Fysik, kemi och teknik

Fyra kurser i samhällsorienterande ämnen

SO 1: Samhällskunskap

SO 2: Historia

SO 3: Geografi

SO 4: Religion

Utbildning: Grundutbildning till klasslärare
Programöversikt
Fastställd av: Utbildningsnämnd 2022-06-29
Gäller från: HT 2022
Reviderad:

Engelska

Moment 1: Waldorfpedagogisk metod och ämnesdidaktik

Moment 2: Pedagogiska perspektiv på engelskundervisning i waldorfskolan

Musik och rörelse

Hantverk, teknik och konst

Moment 1: Hantverk

Moment 2: Bild, färg och form

10.2 Kurser inom utbildningsvetenskap och didaktik (UVD)

UVD 1: Waldorfpedagogik och allmändidaktik

UVD 2: Skolans värdegrund och styrning

UVD 3: Betyg och bedömning

UVD 4: Elevvård och specialpedagogik

UVD 5: Kommunikation och konflikthantering i skolan

UVD 6: Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

10.3 Forskning i och om skolan (FOS)

FOS 1: Forskning i och om skolan 1

FOS 2: Forskning i och om skolan 2 (Examensarbete)